



Nederlandse  
Isolatie Industrie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties  
Turfmarkt 147  
2511 DP Den Haag  
t.a.v. de heer H. Scholten

Referentie : 006/2018/NII  
Doorkiesnr. : (070) 444 06 81  
E-mail : info@nii.nl  
Betreft : Verzoek BENG-eisen te verzwaren

Datum: 23 november 2018

Geachte heer Scholten,

Tijdens het BENG congres op 20 november jl. heeft uw ministerie de door RVO geadviseerde BENG-eisen gepresenteerd. Deze advieseisen zijn eerder door RVO aan de Klankbordgroep Kostenoptimaliteitsstudie gepresenteerd waar ook de NII in vertegenwoordigd is. Op 17 oktober jl. hebben wij per brief aan RVO onze bedenkingen geuit over de advieseisen voor BENG. Op 19 november hebben wij onze onderliggende analyse naar RVO gestuurd.

Op basis van onze analyse van de kostenoptimaliteitsstudie (KOS) en de geadviseerde eisen, concludeert NII dat de KOS op essentiële onderdelen afwijkt van de Europese energierichtlijn EPBD en de verordening. Bovendien heeft in de KOS, anders dan de naam doet vermoeden, geen optimalisatie op woningniveau plaatsgevonden met onredelijke uitkomsten als gevolg.

### **HOOFDCONCLUSIE:**

**De energiebehoefte van een woning is versoepeld ten opzichte van de huidige situatie, terwijl verregaande reductie vereist is!**

**NII vindt dit een onjuiste ontwikkeling. Wij vragen u in deze brief om de KOS bij te stellen en de geadviseerde BENG-eisen te herformuleren zodat recht gedaan wordt aan Trias Energetica en de ambitie van de overheid om de energiebehoefte van woningen te verminderen.**

Deze oproep doen wij omdat de advieseisen voor BENG nu zijn gebaseerd op een KOS waar NII veel inhoudelijke opmerkingen over heeft. Onderstaand treft u de onderbouwing van onze stellingen aan.

### **KOS voldoet niet aan EPBD en verordening**

Wij zien dat de KOS op essentiële onderdelen afwijkt van de Europese energierichtlijn (EPBD, 2010/31/EU) en de verordening (244/2012). Zo is het volgens de Europese richtlijn vereist dat de berekende kostenoptimale niveaus worden vergeleken met de huidige minimumeisen voor de energieprestatie. In de KOS zijn de resultaten niet vergeleken met de huidige EPC-eisen.

Verder is vereist dat voor nieuwe gebouwen de huidige minimumeisen voor de energieprestaties de basisvoorwaarde vormen waaraan moet worden voldaan bij het vaststellen van de referentiegebouwen. De KOS voldoet niet aan deze basisvoorwaarde. De EPC van de KOS referentiewoningen is juist 15% tot 30% hoger dan de huidige EPC 0,4-eis!

Wij komen tot deze conclusie door de EPC te berekenen van de referentiegebouwen met de aangehouden referentie-uitgangspunten in de KOS.

Ook zijn de gekozen referentiemaatregelen niet, zoals vereist, representatief voor de huidige nieuwbouwwoningen. Zo zijn de referentiewoningen uitgevoerd met zonwering, met douche-wtw en zonder PV-panelen. In de praktijk wordt de EPC-eis juist gehaald met PV-panelen en doorgaans zonder douche-wtw en zonwering.

Verder stelt NII vast dat bij de beoordeling van de resultaten eerst is gekeken naar BENG 2, vervolgens naar BENG 3 en tenslotte naar BENG 1. Deze werkwijze leidt tot compenseren van het energiegebruik en niet tot het optimaliseren van de energiebehoefte. Terwijl het een Europese eis is dat de omgekeerde volgorde aangehouden wordt. Dit staat ook duidelijk vermeld in bijlage 1 'Methodologisch kader voor vaststelling kostenoptimale niveaus' van de verordening (244/2012). Bij energiezuinig bouwen is Trias Energetica de leidraad. Deze leidraad wordt nu losgelaten.

#### **Geen optimalisatie op gebouwniveau**

Anders dan de naam doet vermoeden concludeert NII dat er geen kostenoptimalisatie op gebouwniveau heeft plaatsgevonden in de KOS. Zo is bijvoorbeeld het opstelvermogen van het verwarmings- en afgiftesysteem niet afgestemd op de warmtebehoefte van de referentiewoningen. Dit had onzes inziens wel moeten gebeuren om de kosten en baten van maatregelen die de energiebehoefte verminderen op evenwichtige wijze te beoordelen. Immers, hoe lager de warmtevraag hoe lager het opstelvermogen en bijbehorende kosten voor investering, onderhoud en vervanging.

Volgens onze berekeningen leiden extra isolerende maatregelen in combinatie met balansventilatie tot een reductie van ruim 40 procent op het opstelvermogen van de warmtepomp. Dit heeft directe consequenties voor de bouw-, energie-, onderhouds- en vervangingskosten. Door geïntegreerd naar deze synergie-effecten te kijken toont NII aan dat het ambitieniveau van de voorgenomen BENG-eisen uit 2015 leiden tot (beduidend) lagere woonlasten dan de advieseisen van oktober 2018. Met andere woorden: de oorspronkelijke ambitie uit 2015 is kostenoptimaal en levert meer besparing van CO<sub>2</sub>!

Door geen rekening te houden met deze belangrijke synergie-effecten zijn de extra kosten voor verlaging van de warmtevraag wel meegenomen in de KOS en de besparing als gevolg daarvan niet. Investeren in extra isolatie en triple beglazing is in de KOS bestempeld als 'niet kostenoptimaal'. En, om die reden buiten beschouwing gelaten bij de bepaling van de geadviseerde BENG-eisen en in het bijzonder de hoogte van BENG 1. Ten onrechte, omdat bij een integrale benadering andere uitkomsten ontstaan, die hoogstwaarschijnlijk leiden tot andere advieseisen voor BENG.

#### **De KOS sluit niet goed aan bij de energietransitie**

NII stelt vast dat de KOS de huidige ontwikkelingen in de energietransitie niet weerspiegelt. Zo is de referentiesituatie in de KOS uitgevoerd met een HR-ketel en niet met een warmtepomp. Terwijl de keuze voor een warmtepomp als referentie meer in lijn ligt met de huidige markt van aardgasloos bouwen en de ontwikkelingen van de markt naar 2020. Bovendien is externe warmtelevering niet opgenomen in de KOS, terwijl dit na de warmtepomp momenteel het belangrijkste alternatief is voor de aardgasketel. Externe warmtelevering kan naar onze mening niet zondermeer buiten beschouwing worden gelaten.

Ook de impact van de BENG-eisen op het elektriciteitsnet, of de energienetten in bredere zin, komen niet aan bod. Er kan gesteld worden dat dit buiten de scope van de KOS ligt, maar dit onderwerp is van wezenlijk belang op de kosten en CO<sub>2</sub>-emissies die er met de aanleg, de exploitatie en het onderhoud gemoeid zijn.

Uit onderzoek van Ecofys (2015) blijkt namelijk dat de mate van isolatie cruciaal is voor de omvang en de vorm van de warmtevraag en daarmee een grote invloed heeft op de kosten voor de infrastructuur. Zelfs bij een isolatiegraad van Rc 5,0, grosso modo het niveau waarop de geadviseerde BENG-eisen zijn opgesteld, zijn de netwerkkosten voor elektriciteit bij toepassing van warmtepompen een factor 2 tot 3 hoger dan normaal (Ecofys, 2015). Dit is volgens NII des te meer reden om in te zetten op verregaande reductie van de warmtevraag en de pieklast. De basis hiervoor ligt zoals bekend in een hoogwaardig geïsoleerde en luchtdichte buitenschil.

#### Tot slot

NII hecht veel waarde aan een juiste en volledige kostenoptimaliteitsstudie omdat deze richting geeft aan de definitieve BENG-eisen die vanaf 1 januari 2020 gaan gelden. Gezien de vele inhoudelijke opmerkingen die wij hebben op de KOS, is NII van mening dat de KOS in z'n huidige vorm niet geschikt is voor het bepalen van definitieve BENG-eisen. Wij zouden graag zien dat de KOS, en in het verlengde daarvan de nu geadviseerde BENG-eisen worden bijgesteld conform de hierboven gemaakte opmerkingen.

Uitgaande dat de introductie van BENG niet alleen een stelselwijziging betreft, maar ook een verzwaring van de energieprestatie-eisen, ligt de waarde van 70 kWh/m<sup>2</sup> volgens ons niet in lijn met de (beginselen van de) EPBD. Sterker nog, NII constateert een versoepeling van de energiebehoefte ten opzichte van de huidige praktijksituatie. Terwijl met de voorgenomen BENG-eisen uit 2015, en met name de ambitie die daaruit sprak, een verwachtingspatroon is gecreëerd waar nu niet aan wordt voldaan.

Zoals hierboven al is aangegeven vragen wij u om de KOS bij te stellen en de adviezeisen voor BENG te herformuleren zodat recht gedaan wordt aan Trias Energetica en de ambitie van de overheid om de energiebehoefte van woningen te verminderen.

Ook willen wij graag met u in gesprek om een en ander nader toe te lichten. Wij zien uw uitnodiging hiertoe graag binnen een week tegemoet.

Met vriendelijke groet  
Namens bestuur NII



Eric Schutjes  
Secretaris